

Asia: VN/21126/2021

Hallituksen esitysluonnos työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain voimassaolosäännöksen ja lain siirtymäsäännöksen muuttamisesta ja eräiden muiden lakien muuttamisesta ja täydentämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston lausunto

Aluehallintovirasto pitää esitysluonnoksessa ehdotettua työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (1269/2020, kuntakokeilulaki) voimassaolon jatkamista tarkoituksenmukaisena ja kannatettavana esitetyn mukaisesti.

Kuntakokeilulain 22 §:n mukaan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto valvoo työvoima- ja yrityspalvelujen järjestämiskokeilua kaikissa kokeilun alueen kunnissa. Aluehallintovirastolle on myönnetty valvontaan määräaikaaisesti kahden henkilötyövuoden resurssi. Esityksen mukaan kuntakokeilulain voimassaolon jatkaminen aiheuttaisi vuodelle 2023 65 000 euron ja vuodelle 2024 130 000 euron lisämenon momentille 28.40.01 (aluehallintovirastojen toimintamenot), jolta katetaan kokeilujen laillisuusvalvonta.

Laillisuusvalvonnalla pyritään varmistamaan asiakkaille erityisesti yhdenvertainen toimeentulon turva ja palvelujen saatavuus, yksityiselämän suoja sekä kielellisten oikeuksien toteutuminen. Kuntakokeilulain esitöiden (HE 87/2020, 114/2020) mukaan valvonta sisältäisi kantelujen tutkimista koskevan tehtävän lisäksi kuitenkin myös aktiivista riskiperusteista ja valvontasuunnitelmaan perustuvaa valvontaa, johon voi liittyä tarkastuskäyntejä kokeiluun osallistuviin kuntiin.

Kuntakokeilulakia valmisteltaessa aluehallintovirastolla oli käsitys, että valvonnan pääpaino tulee olemaan kantelujen käsittelemisessä asiakkaiden yhteydenottojen perusteella. Toiminnan

aloittamisen jälkeen on kuitenkin tullut ilmi, että valvovana viranomaisena aluehallintoviraston tietoon tulee epäkohtia palvelujen toteutumisessa ensisijaisesti muita kanavia pitkin. Tämän vuoksi aluehallintovirasto näkee tärkeänä, että valvonta ei painotu kantelujen käsittelyyn, vaan pääpaino on viranomaislähtöisessä valvonnassa. Näin varmistetaan heikoimmassa asemassa olevien työnhakija-asiakkaiden yhdenvertaisten palvelujen saaminen.

Kokeilujen valvonnassa aluehallintoviraston tietoon tulevat epäkohdat ovat laajoja ja monimutkaisia ja niiden käsitteleminen vaatii sekä lainsäädännön että työvoima- ja yrityspalvelujen laajaa ja syvää asiantuntemusta. Valvonnan toteuttaminen edellyttää myös laajaa yhteistyötä monien eri tahojen kanssa. Laillisuusvalvonnan tulokselliselle onnistumiselle onkin ratkaisevan tärkeää, että se on asianmukaisesti resursoitu. Nykyisellä resurssilla valvontaa on mahdotonta toteuttaa valtakunnallisesti tasapuolisesti ja tehokkaasti. Resurssi on myös riittämätön suhteessa käsiteltävien asioiden määrään sekä myös lainsäädäntöuudistuksiin, joilla otetaan esimerkiksi käyttöön pohjoismainen työvoimapalvelumalli sekä siirretään kunnille enemmän työttömyysturvajärjestelmän toimeenpanoon liittyviä tehtäviä.

Aluehallintovirasto katsoo, että kuntakokeilulain voimassaolon jatkamista ja TE-palvelujen siirtoa kunnille koskevan valmistelun yhteydessä myös laillisuusvalvonnan resurssia tulee tarkastella uudestaan. Aluehallintovirasto on esittänyt neljän henkilötyövuoden resurssia laillisuusvalvontaan vuodelle 2022.

Sauvola-Lukkari Marjaana
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto - Oikeusturvayksikkö, yksikön
päällikkö Päivi Lahtinen